

חוזר לשנה"ל תשע"ד

שנה"ל תשע"ד תיפתח, איה" ביום שלישי ד' במרחשון תשע"ד (8 באוקטובר 2013) על פי המערכת.

להלן הנחיות לקראת תשע"ד:

1. תכנית הלימודים – תכנית הלימודים מותאמת לצורכי הסטודנטים ולמערכת החינוך בארץ, הן מבחינת תוכן הקורסים, הן מבחינת מבנה הלימודים והן מבחינת מערכת השעות.

להלן רשימת הקורסים בחלוקה לפי שנים ובחלוקה דיסציפלינרית.

רשימת הקורסים בחלוקה לפי שנים

ש"ש	שנת הלימודים	הנושא	המרצה	
2	ב	שיטות מחקר ומיומנויות בהוראה. שיעור ותרגיל. חובה	ד"ר אסתר זרצקי / ד"ר ברוך אלסטר	1
2	א	לימוד התני"ך, פרשנותו ומדרשיו כבסיס לחינוך לערכים, שיעור ותרגיל. בחירה	פרופ' אהרון מונדשיין	2
2	ב	אוריינות, דרכי לימוד וחינוך בתקופת המקרא ובתקופת בית שני, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר חגי משגב	3
2	א	סוגיות נבחרות בפרשנות חז"ל ובפרשני ימה"ב והדגמת תרומתם ללימוד הטקסט המקראי. סמינריון . חובה אחד משניים.	פרופ' אהרון מונדשיין	4
2	א	סוגיות בהוראת ספרי בראשית ושמות לאור הפרשנות המסורתית והפואטיקה של הסיפור המקראי, שיעור ותרגיל – חובה	ד"ר יוספה רחמן	5
2	ב	סדנא לכתובת פרויקט מדעי ויישומי. חובה	ד"ר אסתר זרצקי/ ד"ר ברוך אלסטר	6
2	א	ראשית המלוכה בישראל: היסטוריה והיסטוריוגרפיה, קורס מקוון. בחירה	ד"ר חגי משגב	7
2	ב	סוגיות במקרא לאור הגיאוגרפיה, הארכיאולוגיה והריאליה של א"י ושכנותיה, שיעור. חובה	ד"ר חגי משגב	8
2	א	תקופת הכיבוש וההתנחלות: מבנה ספרותי, היסטוריוגרפיה ואידיאולוגיה, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר גבריאל ברזילי	9
2	א	שיבת ציון והשתקפותה בהיסטוריוגרפיה ובנבואה, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר עדיאל כהן	10

2	א	תולדות עמ"י בתקופת בית ראשון, ממלכות יהודה וישראל, פרו סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר חגי משגב	11
2	א	בחירה השירה והתפילה במקרא, קורס מקוון.	ד"ר חגי משגב	12
2	א	מבנים, אמצעיים ספרותיים וערכים בסיפור המקראי, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר יוספה רחמן	13
2	א	עיונים בחוק המקראי, סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר עדיאל כהן	14
2	ב	מבוא לספרות החכמה המקראית, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר עדיאל כהן	15
2	ב	ירמיהו, האיש והספר: הנביא וקורותיו על רקע תקופתו: הספר, תולדות התהוותו, מסירתו ונוסחו. שיעור ותרגיל. חובה	פרופ' משה צפור	16
2	ב	סוגיות בספרות החיצונית ובמגילות קומראן כהמשך וכפרשנות למקרא, פרו סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר גבריאל ברזילי	17

רשימת הקורסים בחלוקה דיסציפלינארית

א. קורסים בתשתית חינוכית וקורסים הבנויים כמפגש דיסציפלינארי בין מקצוע התנ"ך ובין תפקודו במערכת החינוך וההוראה

ש"ש	הנושא	המרצה	
2	שיטות מחקר ומיומנויות בהוראה, שיעור ותרגיל חובה	ד"ר אסתר זרצקי / ד"ר ברוך אלסטר	1
2	לימוד התנ"ך, פרשנותו ומדרשו כבסיס לחינוך לערכים, שיעור ותרגיל. בחירה	פרופ' אהרון מונדשיין	2
2	אוריינות, דרכי לימוד וחינוך בתקופת המקרא ובתקופת בית שני, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר חגי משגב	3
2	סוגיות נבחרות בפרשנות חז"ל ובפרשני ימה"ב והדגמת תרומתם ללימוד הטקסט המקראי, סמינריון. חובה אחד משניים.	פרופ' אהרון מונדשיין	4
2	סוגיות בהוראת ספרי בראשית ושמות לאור הפרשנות המסורתית והפואטיקה של הסיפור המקראי, שיעור ותרגיל. חובה	ד"ר יוספה רחמן	5
2	סדנא לכתיבת פרויקט מדעי ויישומי. חובה	ד"ר אסתר זרצקי – מרכזת הסדנא / ד"ר ברוך אלסטר	6
14	סה"כ		

ב. קורסים הממוקדים בהיבטים היסטוריים, היסטוריוגרפיים ויראליים

ש"ש	הנושא	המרצה	
2	ראשית המלוכה בישראל: היסטוריה והיסטוריוגרפיה, קורס מקוון. בחירה	ד"ר חגי משגב	7
2	סוגיות במקרא לאור הגיאוגרפיה, הארכיאולוגיה והריאליה של א"י ושכנותיה, שיעור - חובה	ד"ר חגי משגב	8
2	תקופת הכיבוש וההתנחלות: מבנה ספרותי, היסטוריוגרפיה ואידאולוגיה. שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר גבריאל ברזילי	9
2	שיבת ציון והשתקפותה בהיסטוריוגרפיה ובנבואה. שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר עדיאל כהן	10
2	תולדות עם ישראל בתקופת בית ראשון, ממלכות יהודה וישראל – פרו סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר חגי משגב	11
10	סה"כ		

ג. קורסים הממוקדים בסוגות, בטקסט המקראי ונוסחיו, בהרמנויטיקה ובפואטיקה של הספרות המקראית וערכיה

ש"ש	הנושא	המרצה	
2	השירה והתפילה במקרא, קורס מקוון. בחירה	ד"ר חגי משגב	12
2	מבנים, אמצעים ספרותיים וערכים בסיפור המקראי, שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר יוספה רחמן	13
2	עיונים בחוק המקראי, סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר עדיאל כהן	14
2	מבוא לספרות החכמה המקראית שיעור ותרגיל. בחירה	ד"ר עדיאל כהן	15
2	ירמיהו: האיש והספר: הנביא וקורותיו על רקע תקופתו: הספר תולדות התהוותו, מסירתו ונוסחו. שיעור ותרגיל. חובה	פרופ' משה צפור	16
2	סוגיות בספרות החיצונית ובמגילות קומראן כהמשך וכפרשנות למקרא. פרו סמינריון. חובה אחד משניים.	ד"ר גבריאל ברזילי	17
10	סה"כ		

על הסטודנט לכתוב 3 עבודות כדלהלן:

1. פרו סמינריון.
2. סמינריון.
3. פרויקט מדעי ויישומי.

על מנת ליצור פריסה נאותה וגיוון דיסציפלינארי, על התלמיד לבחור 4 ש"ש לפחות בכל אחת מהחטיבות הדיסציפלינאריות המפורטות ברשימת הקורסים בחלוקה דיסציפלינארית המכונסות בשלוש הטבלאות שלמעלה.

2. מספר השעות ונקודות הזכות הנדרשות לקבלת התואר:

בהתאם למתווה הכללי של תכניות הלימודים לקראת התואר השני במכללה, תידרשנה 22 נקודות זכות בגין 22 שעות שנתניות (ש"ש), שהן 44 שעות סמסטריאליות (ש"ס), אשר תילמדנה במשך 2 שנים במסגרת תכנית מיוחדת במכללה. במסגרת חובותיהם על התלמידים להשתתף בסדנא ובמסגרתה לכתוב פרויקט גמר. כמו כן יידרשו התלמידים להשתתף בשלושה סיורים לימודיים לאתרי תקופת התנ"ך, לספרייה הלאומית ולמוזיאונים. דרישה זו מזכה את משתתפיה בנקודות זכות.

3. הסדנא ופרוייקט הגמר:

עבודת הגמר המחקרית – יישומית מהווה חלק מחובות ההסמכה לתואר שני והיא מהווה את גולת הכותרת של תכנית הלימודים. עבודה זו, המלווה בסדנא, תתקיים בשנה השנייה ללימודי התלמידים. את הסדנא ירכז סגל בכיר וישתתפו בה גם שאר מרצי התכנית לפי העניין. כבר בסוף השנה הראשונה ללימודים תיערך פגישת מרצים עם כלל תלמידי השנה הראשונה של התכנית. בפגישה זו יועלו הצעות לנושאים של פרויקט וכן שמות מנחים מבין חברי הסגל. הנושאים וכן המנחים יאושרו על-ידי ועדת הנחייה של שלושה חברי סגל: ראש התכנית, מרכז הסדנא וחבר סגל בכיר נוסף. הועדה תתכנס ותאשר את הנושאים ואת המרצים. התלמידים ידורבנו לסיים את בחירת הנושא והמנחה בתום שנת הלימודים הראשונה ולפני חופשת הקיץ. בכך יקל על התלמידים להתחיל במלאכת איסוף חומר ראשונית עוד לפני פתיחת שנת הלימודים השנייה. בסמסטר הראשון של השנה השנייה תתקיים סדנא והמפגשים בה יהיו סדירים, אחת לשבוע (2 ש"ס). בתחילה יתקיימו שיעורי הדרכה והכוונה ע"י מרכז הסדנא. בחלקו השני של הסמסטר יציגו תלמידים המתקדמים בעבודתם את הנושא, המתווה (או הרציונל) ותכנים

נבחרים של עבודתם לפני פורום התלמידים, מרכז הסדנא והמנחה. מפגשים אלה יהוו בבחינת "סיעור מוחות" לכותבי העבודה ולמנחיהם. גם בסמסטר השני ייערכו כמה מפגשים מעין אלה לתלמידים, שעבודתם הבשילה מאוחר במקצת, או שתינתן במה לקצת תלמידים, שסיימו את עבודתם, והעבודה תוצג להדגמה לפני כל התלמידים, מרכז הסדנא והמנחה.

עבודת הגמר תיבחן ותישפט על ידי שני חברי סגל התכנית, שייקבעו על ידי ועדת ההנחייה. אחד הקוראים יהיה המנחה. ציון העבודה יהיה ממוצע של שני הציונים של הקוראים השונים. בכל מקרה של פער רציני בציונים או ערעור של התלמיד או המנחה, תועלה הבעיה לדין ולהחלטה בוועדת ההנחייה. קוראי העבודה רשאים גם להחזיר את העבודה לכותב לשם שיפורה או לפוסלה.

אופיים של הנושאים והיקפם חייב להיות מותאם ליכולת התלמידים לבצעם במהלך שנת הלימודים השנייה. ההיקף הרצוי של העבודה הוא 50-80 עמ'. העבודה תתמקד בנושא מוגדר, תמצה אותו מבחינה מחקרית ותעבור מכאן להיבטים היישומיים כגון דרכי הוראת הנושא ברמות לימודים שונות, הדגשת הערכים, דרכי המחזה, משפט ציבורי מבויס, ארגון מצגות, הצעה לסיורי שטח ועיוצא באלו.

נושאי העבודה יכולים להיות מסוגים שונים: נושאים של סוגיה ספציפית, כגון הסיפור על המערכה בעמק האלה וקרוב דוד וגלית (שמ"א י"ז) או סוגיה נרחבת, כגון היחס למשטר המלוכה בספר שופטים (או בספר שמואל). ניתן אף להדגיש יותר את היבט ההוראה בנושא כגון הוראת ספר שמואל א' לאור הארכיאולוגיה והגיאוגרפיה של ארץ ישראל, בכל אחד מן הנושאים יש לפרט את דרכי ההוראה.

ב ב ר כ ה,
ד"ר יעקב טויטו
ראש ביה"ס לתואר שני